

Hem>Coronabrottets effekter inom det rättsliga området>Effekterna av covid-19 på civilrättsliga ärenden och insolvensärenden

Effekterna av covid-19 på civilrättsliga ärenden och insolvensärenden

Covid-19 har gett upphov till en kris som inte stoppas av några landsgränser och som påverkar alla delar av våra liv. Den civilrättsliga rättskipningen i Europa är därvidlag inte något undantag.

Covid-19-pandemin har påverkat såväl rättsväsendet, de nationella myndigheterna, rättstillämpare som företagen och medborgarna. På denna sida ges en översikt över de relevanta åtgärder som vidtagits inom Europeiska unionen med anledning av pandemin när det gäller civilrättsliga förfaranden, inbegripet familjerätt och handelsrätt, och insolvensrätt.

Eftersom situationen förändras snabbt och informationen på området fortfarande håller på att utvecklas kommer sidan att uppdateras regelbundet för att ta hänsyn till nya händelser. Informationen på sidan tillhandahålls och underhålls av det europeiska rättsliga nätverkets nationella kontaktpunkter på det civilrättsliga och handelsrättsliga områdena.

För att få information om de åtgärder som vidtagits på andra rättsområden kan du besöka sidan: Coronabrottets effekter inom det rättsliga området.

Europarådet har också skapat en webbsida över nationella åtgärder på det rättsliga området med tanke på covid-19-pandemin. Du kan besöka sidan [här](#).

CIVILRÄTT

Det kan finnas situationer där medborgare och företag måste agera rättsligt i ett gränsöverskridande fall, men inte kan göra det på grund av nödatgärder som vidtagits i en EU-medlemsstat för att motverka spridningen av covid-19. Dessa åtgärder kan leda till att arbetet vid domstolar och myndigheter som medborgare och företag kan behöva avbryts helt eller delvis, att det tillfälligtvis inte går att få rättshjälp, att det är svårt att få tillgång till information som normalt tillhandahålls av behöriga myndigheter, att andra praktiska svårigheter uppstår, t.ex. förseningar i verkställigheten av ett beslut i ett annat land eller vid delgivning av ett rättsligt dokument,

eller att tillfälliga anpassningar görs av hur kommunikationen sköts med allmänheten (per e-post, per telefon eller per post).

Mer information finns att tillgå på webbplatsen för justitieministeriet i den medlemsstat som är av intresse.

COVID-19-PANDEMINS EFFEKTER PÅ TIDSFRISTER

Tidsfrister som fastställs i EU:s lagstiftning om civilrättsliga och handelsrättsliga frågor påverkas inte direkt av de särskilda åtgärder som medlemsstaterna vidtar.

I de flesta fall får tidsfrister som regleras genom EU-rätten inte några direkta följder när det löper ut [1], och att de löpt ut medför oftast inte några direkta följder för myndigheter, domstolar och medborgare, förutom att eventuella förseningar uppstår.

I vissa andra fall kan EU-instrument där fasta tidsfrister fastställs också medge undantag under exceptionella omständigheter [2], som skulle kunna innefatta nuvarande extraordinära situation, exempelvis när myndigheters eller domstolars arbete utsätts för allvarliga störningar eller till och med helt har upphört.

Det finns dock sådana tidsfrister som fastställs genom EU-instrument som om de löper ut kan leda till att medborgare eller domstolar fräntas möjligheten att vidta processuella åtgärder t.ex. att överklaga ett beslut, vilket kan få oåterkalleliga konsekvenser i samband med rättsliga förfaranden [3], och där det inte heller ges möjlighet till förlängning eller undantag i EU-instrumentet i fråga. I dessa fall kan man inte utgå från att de omständigheter som uppstått till följd av denna kris motiverar ett undantag från de tidsfrister som fastställs i den tillämpliga unionsrätten. Det står samtidigt klart att covid-19-krisen skapar en exceptionell situation som innebär stora utmaningar för både medborgare och myndigheter, och kan skapa situationer där det tillfälligtvis inte går eller är orimligt svårt att uppfylla de skyldigheter som fastställs i EU-rätten.

Av den orsaken bör bevarandet av faktisk tillgång till rättslig prövning vara ett viktigt kriterium vid bedömningen av om en tidsfrist har löpt ut och vilka processuella konsekvenser som kan bli följden av att den löpt ut.

Generella begränsningar av samhällslivet som påverkar domstolar, men även postbefordran och möjligheten att rådfråga advokater och förbereda inlagor till domstolen kan äventyra medborgarnas tillgång till rättslig prövning. Beroende på de särskilda omständigheterna kan det därför vara motiverat att räkna bort den period krisen varar från de processuella tidsfristerna. Detta kan variera i olika situationer: om domstolarna arbetar normalt med brådsakande familjerättsliga ärenden eftersom de är prioriterade, går det att insistera på att tidsfristerna ska hållas.

När bedömningen görs, kan en medlemsstats beslut om tidsfrister som avbryts i enlighet med nationell lagstiftning tjäna som viktig referenspunkt (även om detta inte direkt påverkar tidsfrister som fastställs genom EU-rätten) för att avgöra om faktisk tillgång till rättslig prövning hindras i sådan grad att det tillfälliga upphävandet av tidsfrister också kan anses motiverat för tidsfrister fastställda genom EU-rätten.

[1] I synnerhet vad avser samarbetet mellan myndigheter eller domstolar, t.ex. tidsfrister som fastställs genom artikel 6 i [förordning nr 1393/2007](#) för det mottagande organets mottagande av handlingar eller artikel 13.4 i [direktiv 2002/08](#) om rättshjälp.

[2] Se artikel 11.3 i [Bryssel II a-förordningen](#) eller artikel 18 i [förordningen om europeiskt beslut om kvarstad på bankmedel](#).

[3] Se t.ex. artikel 15.5 i [Bryssel II a-förordningen](#) där en sex veckor lång frist fastställs för en annan domstol att förklara sig behörig, och den domstol där talan först har väckts i annat fall ska fortsätta att utöva sin behörighet, artikel 6 i [förordningen om delgivning av handlingar](#), där en veckolång frist fastställs för mottagaren att vägra delgivning av handling och artikel 19.2 i [förordningen om underhåll](#), där en frist på 45 dagar fastställs för ansökan om förnyad prövning av ett underhållsbeslut etc.

INSOLVENSRÄTT

Covid-19-pandemin och nedstängningen av stora delar av ekonomin har lett till en drastisk minskning av företagens kassaflöde och en risk för masskonkurser. I tabellen nedan ges en översikt över de åtgärder som medlemsstaterna vidtagit för att hantera denna situation och för att förhindra att livskraftiga företag går i konkurs på grund av denna tillfälliga chock. Dessa åtgärder kan röra följande: materiell insolvensrätt, bl.a. uppskov med skyldigheten (för gäldenärer) och möjligheten (för borgenärer) att ansöka om ett insolvensförfarande eller om uppskov med verkställighet av fordringar eller uppsägning av avtal, processuell insolvensrätt som rör avbrytande av domstolsförfaranden, tidsfrister och olika typer av tidsbegränsningar, och ytterligare åtgärder som direkt eller indirekt hänger samman med insolvenssituationer för företag, bl.a., om så anges av medlemsstaterna, mer omfattande åtgärder för att hjälpa entreprenörer att komma över de ekonomiska svårigheter som orsakas av covid-19-pandemin.

Klicka på en flagga för att få mer ingående information om det landet.

Senaste uppdatering: 21/06/2023

Den här sidan sköts av Europeiska kommissionen. Informationen på denna sida avspeglar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens officiella ståndpunkt. Kommissionen påtar sig inte något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller återkopplas i detta dokument. Vänligen läs den rättsliga informationen för upplysningar om upphovsrätten till EU-sidor.